

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
София-1000, бул. "Дондуков" 2а, тел.: 02/9217799
ПРОФЕСИОНАЛНА ТЕХНИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ”
ГОРНА ОРЯХОВИЦА

Пощенски код: 5100, ул. „Ангел Кънчев” № 27
Директор: 061860286, Канцелария: 061860284

Счетоводство: 061820656
e-mail: tmtgo@mail.bg; ptgvl@abv.bg
s4etovodstvoptggo@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ
Инж. Габриела данаилова,
Директор на ПТГ „Васил Левски”
Горна Оряховица

Единни училищни правила за прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище

(Приети на ПС № 15 от 13.09.2019 год.)

Единните училищни правила са създадени във връзка с прилагане на механизма за противодействие на училищния тормоз в ПТГ „Васил Левски”. Те са неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на ниво училище.

Тяхната цел е прилагане на цялостен училищен подход за недопускане на тормоз и прояви на насилие сред учениците и бързо и ефективно справяне с възникнали такива.

Правилата са разработени на базата на:

- направената оценка и анализирането на проблема, свързан с прояви на тормоз сред учениците
- предложения от страна на ръководството на училището, учениците, учителите, непедагогическия персонал
- сътрудничеството с експерти по проблема, родители и институции/ организации, свързани с проблемите на безопасността на децата и тяхното физическо и психическо благополучие.

При създаването на правилата са спазени следните принципи:

- Нетолериране и нетърпимост към тормоза и насилието в ПТГ “Васил Левски”. Ангажираност от страна на всички възрастни в училище.
- Стремение към формиране на училищна общност, култура на социалнокомпетентно поведение от страна на всички участници в училищния живот и взаимно уважение.
- Строги граници, които индикират неприемливото поведение, водещо до прояви на тормоз и насилие и прилагане на съответни мерки при преминаването на тези граници.

Правила:

1. В ПТГ “Васил Левски” всички участници в училищния живот се уважават взаимно (ученици, учители, ръководство, родители, непедagogически персонал).
2. Всички поддържат позитивен психологически климат и конструктивни отношения в дух на взаимно разбиране, сътрудничество и толерантност.
3. Всички в училище изпълняват съвестно и отговорно своите конкретни ангажименти по превенцията и справянето с училищния тормоз. Те са следните:

1. Задължения на учениците

- Учениците изпълняват задълженията си според правилника за вътрешния ред в училището.
- Учениците активно участват в изграждането на общоучилищна култура на вежливи и толерантни взаимоотношения и допринасят с поведението си за изграждането на училищната общност.
- Учениците не толерират насилието и тормоза и незабавно информират за наличие на подобни прояви.

2. Задължения на персонала

2.1. Училищен координационен съвет

● Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище. Обобщава предложенията на учениците и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици при неспазването им.

- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.

- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
- Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.
- Всяка година извършва оценка на ситуацията в училището и я представя пред педагогическия съвет.
- Съхранява протоколите за докладване на случаи на насилие.

2.2. Класни ръководители

• В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие, постерите с които се поставят на видно място в класната стая.

- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
- Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас съгласно утвърдените процедури, правила и последици при прояви на насилие.
- За всеки инцидент или проява на насилие попълват протокол, който предават на училищния психолог.
- Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на нарушаване на правилата от ученик от класа им.
- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, от център за превенция на насилието, местната комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетни и непълнолетни и др. Информират учениците за националната телефонна линия за деца в риск 116 111.
- Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

2.3. Учители, които не са класни ръководители

- Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- Познават и използват установената система за съобщаване за случаи на тормоз над ученици.

- Познават правилата, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

2.4. Дежурни учители

- Спазват утвърдения от директора график за дежурство.
- Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
- Оказват съдействие на охраната при установени от тях нарушения на ученици и докладват на училищното ръководство, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

2.5. Помощен персонал

- Полага грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговаря.
- Познава основните принципи на действие при наличието на прояви на насилие и ги прилага.
- Не допуска прояви на насилие и съобщава за тях на класен ръководител, директор.

2.6. Ръководство

- Ръководството на училището създава необходимите условия и предпоставки за изграждане на позитивен психо-социален климат и конструктивни взаимоотношения в дух на толерантност, сътрудничество и партньорство.
- Контролира дейностите по превенция на насилието и тормоза и интервенция в случаите на тормоз.
- Осъществява взаимодействие с извънучилищни институции и организации, имащи отношение към проблема.
- Насърчава и поощрява просоциалното поведение и добрите взаимоотношения чрез подходящи форми – грамоти, организиране на конкурси, инициативи, форуми, кампании и др.

В ПТГ “Васил Левски” се насърчава взаимодействието между учениците от различните класове. Това взаимодействие може да се осъществява чрез ученическо самоуправление, чрез различни форми, базирани на принципа „Връстници обучават връстници“, могат да се организират различни извънкласни инициативи, в които да участват малки и големи ученици, да се опознават взаимно и да се повишава степента на толерантност и партньорство между тях.

Учителите и непедagogическият персонал системно повишават своята квалификация във връзка с превенцията на тормоза и своевременната и адекватна интервенция в случаи на такъв.

В ПТГ “Васил Левски” в края на всеки срок се организират срещи с представители на ръководството, учители, ученици, родители и непедagogически персонал, на които се анализират и хармонизират потребностите и интересите на всички страни в името на сигурността и спокойствието на учениците в училище.

В ПТГ “Васил Левски” се създават не само възможности за изява на социалнокомпетентното поведение, но и постиженията и добрите практики по отношение на неговото проявление се популяризират, за да се мултиплицира ефектът от него. Координационният съвет със съдействието на останалите представители на училищната общност осъществява информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността, за съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище; популяризира реализирани дейности и добри практики чрез медии, интернет, постери и табла в училище и чрез други средства.

Училището активно взаимодейства със служби, организации и специалисти по проблемите на учениците и намира добри партньори и приятели в лицето на: местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, отдела за закрила на детето и др.

За подкрепа и съдействие на семействата и учениците във връзка с превенцията на тормоза и насилието и интервенцията при прояви на такъв училището насочва към подходящи здравни и социални услуги.

Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците в училище

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуацияите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите ученици. Всяка намеса изисква внимателна преценка за ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз

Задължение на всеки учител и служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени, за да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят/ служителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: *Реакции спрямо ученика, който е упражнил тормоз*

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с ученика. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва ученика. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: *Реакции спрямо ученика, който е обект на тормоз*

Работата с учениците, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

✓ Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило.

✓ Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.

✓ Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: *Реакции спрямо наблюдателите*

Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита на ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще.

✓ Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозения ученик.

Училищна система за насочване към други служби

I. Създава се дневник в училището за регистрираните случаи на тормоз между учениците.

II. Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „какво се е случило – кратко описание на случая“, „кога се е случило“, „участници“, „служител, регистрирал ситуацията – име и подпис“, „предприети мерки“, „отговорни участници, които са информирани (институции, органи, родители“, „как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои“. Този дневник се съхранява на достъпно място при Директора.

III. Класните ръководители следят вписаните в дневника случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика, с учители и с педагогическия съветник.

IV. В случаите, при които поведението на ученика се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие, УКБППУ предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на Отдел „Закрила на детето“, Местната комисия борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

Настоящите единни училищни правила са неразделна част от правилника за дейността на ПТГ „Васил Левски“ и са приети на педагогически съвет с Протокол № 15 от 13.09.2019 г.